

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO LUBELSKIEGO

Lublin, Kwiecień 1931 r.

TREŚĆ.

Część urzędowa.

A. (Zarządzenia ogólne).

Pozycja.	Str.
44. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 26 lutego 1931 r. w sprawie zmiany regulaminu gimnazjalnych egzaminów dojrzałości	95
45. Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10 marca 1931 roku Nr. II.-4803/31 w sprawie współdziałania szkół powszechnych w akcji łepienia chrabąszcza	96
46. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 30/IV. 1931 roku Nr. O.-9419/31 do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państw. Wyższego Kursu Nauczyc. i Państwowego Pedagogjum w Okręgu w sprawie urlopów wypoczynkowych	97
47. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 30/IV. 1931 roku Nr. O.-5391/31 do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich w Okręgu w sprawie utrzymania szkolnych pracowni robót ręcznych w należyłym stanie	98
48. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 30/IV. 1931 roku Nr. O.-9113/31 do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i ochroniarskich, szkół zawodowych, Państw. Wyższego Kursu Nauczyc. i Państw. Pedagogjum w Okręgu w sprawie zapobiegania szerzeniu się gruźlicy	99
49. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dnia 30/IV. 1931 roku Nr. O.-7836/31 do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państw. Wyższego Kursu Nauczyc. i Państw. Pedagogjum w Okręgu w sprawie zmiany wzoru umów z pracownikami kontraktowymi	100
50. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dn. 3/IV. 1931 roku Nr. I. W. F.-9444/31 do P. P. Inspektorów szkolnych, Nauczycielstwa i Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i zakładów kształcenia nauczycieli w Okręgu w sprawie obozów i kursów letnich P. W. i W. F.	101

B. (Szkolnictwo powszechne).

51. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dn. 3/V. 1931 roku Nr. I.K.N.-9946/31 do P. P. Inspektorów szkolnych oraz Nauczycielstwa szkół powszechnych w Okręgu w sprawie organizacji kursów wakacyjnych dla nauczycielstwa szkół powszechnych w r. 1931 103

C. (Szkolnictwo średnie).

52. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dn. 30/VI. 1931 roku Nr. O.-7600/31 do Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących w Okręgu w sprawie kwalifikacji zdrowotnych kandydatów na wydziały lekarskie Uniwersytetów i do Państwowego Instytutu Dentystycznego . . 108

D. (Seminarja nauczycielskie).

53. Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego z dn. 27/IV. 1931 roku Nr. I.K.N.-9441/31 do Dyrekcji państwowych, seminarjów nauczycielskich w Okręgu w sprawie przyjmowania uczniów do państwowych seminarjów nauczycielskich 109
54. Ruch służbowy Kuratorjum Okręgu Szkolnego 111
55. Komunikaty urzędowe 111

56.

Część nieurzędowa.

- Kurs Obrony Przeciwgazowej dla młodzieży szkół lubelskich 114
- Z zagadnień wychowawczych szkoły 115
- Komunikaty 112
- Konkurs 124
- Ogłoszenie 124

DRUKARNIA PAŃSTWOWA W LUBLNIE**PLAC LITEWSKI 3. TELEFON 2-98.**

POSIADA NA SKŁADZIE:

DZIENNIKI LEKCYJNE DLA SZKÓŁ POWSZECHNYCH

PLANY PODZIAŁU GODZIN

ARKUSZE KSIĘGI GŁÓWNEJ

METRYKI SZKOLNE

ORAZ

DRUKI DLA DOZORÓW SZKOLNYCH.

A. (Zarządzenia ogólne).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 26 lutego 1931 r.

w sprawie zmiany regulaminu gimnazjalnych egzaminów dojrzałości.

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) zarządzam, co następuje:

§ 1. Regulamin gimnazjalnych egzaminów dojrzałości, ogłoszony jako załącznik do rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 19 grudnia 1925 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2 (164), poz. 8 ex 1926 r.) otrzymuje w §§ 5, 21 III a i 22 III a, brzmienie następujące:

1. § 5. Regulamin niniejszy przewiduje w zastosowaniu do uczniów szkół średnich państwowych lub niepaństwowych, posiadających prawa gimnazjum państwowego:

a) zwyczajny egzamin dojrzałości, b) rozszerzony egzamin dojrzałości. Każda z tych kategorii różniczkuje się według wydziałów gimnazjum państwowego.

Zwyczajny egzamin dojrzałości zdają uczniowie gimnazjów państwowych oraz niepaństwowych z prawami pełnymi szkół państwowych.

Rozszerzony egzamin dojrzałości zdają uczniowie gimnazjów niepaństwowych z prawami niepełnymi szkół państwowych.

2. § 21 III a. Zwyczajny egzamin dojrzałości nowego typu klasycznego.

A. Przedmioty egzaminacyjne poza religią dzielą się na grupy:

1. a) język polski, b) historia wraz z nauką o Polsce współczesnej;
2. a) język łaciński z uwzględnieniem kultury klasycznej, b) język grecki z uwzględnieniem kultury klasycznej;
3. a) matematyka, b) fizyka wraz z chemią, c) język obcy.

B. Każdy abiturjent wybiera z tych grup 4 przedmioty w sposób następujący:

1 przedmiot z grupy pierwszej; 3 dowolne przedmioty z grup 2-ej i 3-ej, razem wziętych.

C. Egzaminy piśmienne abiturjent zdaje:

z przedmiotu, wybranego z grupy 1-ej; z dwu z pośród wybranych przedmiotów, należących do grup 2-ej lub 3-ej z tem zastrzeżeniem, że przynajmniej jeden z nich należeć będzie do grupy 2-ej.

D. Na egzaminie piśmiennym z języka polskiego każdy zdający wybiera i opracowuje jeden z trzech tematów, bądź zaczerpniętych z lektury polskiej, bądź ogólnych; z historii—każdy zdający wybiera i opracowuje jeden z trzech zadanych tematów; z języka łacińskiego—abiturjenci

tłumaczą nieznaną urywek prozy łacińskiej na język polski; z języka greckiego—tłumaczą nieznaną urywek prozy greckiej na język polski; z języka obcego—abiturjenci odpowiadają w tym języku treść tekstu obcojęzycznego, przeczytanego dwukrotnie lub wybierają i opracowują jeden z trzech tematów; z matematyki—rozwiązują jednego dnia dwa zadania: jedno z algebry, drugie z geometrii z trygonometrią; z fizyki—rozwiązują jednego dnia dwa do trzech zadań z różnych dziedzin przedmiotu.

3. § 22 III a. Rozszerzony egzamin dojrzałości nowego typu klasycznego.

A. Abiturjenci zdają egzaminy piśmienne: 1) z języka polskiego, 2) z języka łacińskiego, 3) z języka greckiego. 4) z fizyki.

B. Przedmioty egzaminu ustnego są następujące:

1) religia, 2) język polski, 3) język łaciński z uwzględnieniem kultury klasycznej, 4) język grecki z uwzględnieniem kultury klasycznej, 5) język obcy nowożytny, którego dany abiturjent uczył się obowiązkowo w klasie VIII, 6) historia wraz z nauką o Polsce współczesnej, 7) fizyka wraz z chemią, 8) matematyka.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z tem, że abiturjenci gimnazjów niepaństwowych z niepełnymi prawami szkół państwowych zdawać będą do dnia 1 lipca 1931 r. zwyczajny egzamin dojrzałości.

(Nr. II. 4592/31).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) *St. Czerwiński.*

45.

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

— o —
Warszawa

Dnia 10 marca 1931 roku
Nr. II.-4803/31

Współdziałanie szkół powszechnych w akcji
tępienia chrabąszcza.

Wobec przewidywanej w roku bieżącym masowej rójki chrabąszcza majowego, którego larwy (pędraki) wyrządzają naszemu rolnictwu znaczne szkody, zwróciło się Ministerstwo Rolnictwa pismem z dnia 26 lutego 1931 r. Nr. 810-R. do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z prośbą o wciągnięcie szkół powszechnych do organizującej się szerszej akcji zbierania i niszczenia owadów chrabąszcza w okresie ich lotu w celu niedopuszczenia do dalszego mnożenia się szkodnika.

Uważając akcję tę za pożyteczną z punktu widzenia interesów rolnictwa, Ministerstwo poleca zwrócić się do nauczycielstwa publicznych szkół powszechnych z apelem do organizowania gromadnego zbierania chrabąszczy

przez dzieci szkolne i współdziałania z zakładami ochrony roślin i organizacjami rolniczymi w przeprowadzaniu omawianej akcji.

Przed przystąpieniem do samej akcji winno nauczycielstwo zwrócić się do działy szkolnej z odpowiednim pouczeniem o szkodliwości chrabąszcza, uzasadniającej jego tępienie oraz wskazać sposoby tępienia, tak, by nie stwarzać dla dzieci sposobności do znęcania się i okrucieństwa.

Podsekretarz Stanu:

(—) *K. Pieracki.*

46.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 30/IV 1931 r. Nr. O. 9419/31

do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państw. Wyższego Kursu Nauczyc. i Państwowego Pedagogjum w okręgu

w sprawie urlopów wypoczynkowych.

Dla uniknięcia zbędnej korespondencji w sprawie przysługujących na mocy art. 36 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164) urlopów wypoczynkowych P. P. Inspektorom szkolnym oraz urzędnikom w urzędach i zakładach naukowych, zarządzam, co następuje:

P. P. Inspektorowie Szkolni przedłożą w terminie do dnia 30 maja br. podania o urlopy wypoczynkowe na rok bieżący z wyszczególnieniem:

- 1) ilości przysługującego urlopu w tygodniach,
- 2) terminów urlopu od — do,
- 3) inspektora szkolnego — zastępcy na czas urlopu.

Zastępca winien na podaniu złożyć oświadczenie, że zastępstwo (od — do) przyjmuje.

Analogiczne podania przedłożą w drodze służbowej urzędnicy w Inspektoratach szkolnych i zakładach naukowych.

Podania pozostawione bez odpowiedzi w ciągu 2 tygodni od dnia wysłania do Kuratorjum należy uważać za przyjęte.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) *Stanisław Bugajski.*

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 30.IV 1931 r. Nr. O.-5391/31

do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich w Okręgu

w sprawie utrzymania szkolnych pracowni robót ręcznych w należyтым stanie.

Otrzymywane przez Ministerstwo sprawozdania o stanie i wynikach nauki robót ręcznych w szkołach średnich ogólnokształcących, w zakładach kształcenia nauczycieli i w szkołach powszechnych dają zbyt często obraz nieodpowiedniego zorganizowania i utrzymywania oraz wyglądu szkolnych pracowni robót ręcznych.

W wielu pracowniach warsztaty i stoły są uszkodzone, połamane i brudne, narzędzia w złym stanie i przeważnie tępe. Ogólny wygląd pracowni robi wrażenie zaniedbania, opuszczenia i nieładu.

Odbywająca się w takich warunkach nauka robót ręcznych nie może oczywiście dać oczekiwanych wyników zarówno co do technicznego wyszkolenia uczniów w tym przedmiocie nauczania, nie może mieć również dodatniego wpływu wychowawczego na młodzież.

Na ten wysoce niezadowolający stan wielu pracowni robót ręcznych w szkołach Kuratorjum poleca zwrócić baczną uwagę i zarządza co następuje:

Potrzebne w pierwszym rzędzie doprowadzenie do porządku pomieszczeń pracowni robót ręcznych nie powinno by nastęrczać znaczniejszych kosztów i trudności, gdyż przeważnie polegać będzie na pomalowaniu względnie wybieleniu sali oraz wymyciu podłogi i zaciągnięciu jej masą pyłochłonną.

Reparacja uszkodzeń warsztatów i innych sprzętów oraz narzędzi może i powinna być uskuteczniiona przez starszą młodzież pod kierunkiem i przy czynnym współdziałale nauczyciela robót ręcznych.

Gdyby zorganizowane w ten sposób gruntowne porządkowanie pracowni robót ręcznych wymagało przerwania normalnych zajęć w pracowni na dni kilka, może to być uważane za usprawiedliwione i celowe.

Należy usilnie dążyć do tego, aby szkolna pracownia robót ręcznych już na pierwszy rzut oka robiła estetyczne i miłe wrażenie, co może być osiągnięte przez utrzymanie sali we wzorowej czystości oraz przez staranne, praktyczne i celowe rozmieszczenie sprzętów (warsztatów, stołów, szaf, półek, narzędzi).

Warsztaty powinny być przymocowane do podłogi i utrzymywane w należyтым stanie tak jak i inne sprzęty, narzędzia zawsze całe, czyste i ostre, a prócz tego ponumerowane. Każde narzędzie winno mieć wyznaczone stałe miejsce w szafie lub na półce.

Komplety narzędzi winny być rozmieszczone w ten sposób, aby między poszczególnymi narzędziami nie było zbyt wielu wolnych miejsc (przerw), a to w celu ułatwienia szybkiej i pewnej kontroli całości kompletu.

Troska o stałe utrzymanie pracowni robót ręcznych w odpowiednim stanie należy do obowiązków nauczyciela robót ręcznych.

Do czynnego udziału w zajęciach związanych z porządnym utrzymaniem pracowni (sali, sprzętów i narzędzi) powinni być pociągani przez nauczyciela ci uczniowie, którzy z tej pracowni korzystają.

Przed opuszczeniem sali po skończonych zajęciach uczniowie winni własnoręcznie doprowadzać ją do porządku, a więc: poukładać narzędzia według numerów na właściwych miejscach, zmieść z warsztatów i stołów opilki, podłogę zamieść.

Zorganizowanie sprzątanania w ten sposób, aby nie było szkodliwe dla zdrowia młodzieży (otwieranie okien, skrapianie podłogi, ostrożne zmiatanie i zamiatanie i t. p.) oraz nadzór nad wykonaniem jest rzeczą nauczyciela robót.

Własnoręczne porządkowanie przez uczniów sali robót po zakończeniu zajęć zaleca się ze względu na wychowawcze znaczenie i potrzebę rozbudzenia w młodzieży oraz utrwalenia poczucia potrzeby i zamiłowania do porządku i ładu.

Przestrzeżenie wyżej naszkicowanych metod postępowania łącznie z umiejętnym i sumiennym nauczaniem robót ręcznych zgodnie z wymaganiami dobrego rzemiosła może dopiero ujawnić wartość nauki robót ręcznych w szkole, jako ważnego czynnika w ogólnym wychowaniu młodzieży.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) Stanisław Bugajski.

48.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 30.IV.1931 r. Nr. O. 9113/31

do P.P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcyj państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i ochroniarskich, szkół zawodowych, Państw. Wyższ. Kursu Naucz. i Państw. Pedagogjum w Okręgu
w sprawie zapobiegania się szerzeniu się gruźlicy.

Badania lekarzy, zajmujących się gruźlicą, wykazały, że jedną z licznych dróg, bynajmniej nie najrzadszą, któremi szerzy się ta straszna choroba, jest zetknięcie się ust człowieka zdrowego ze śliną, pochodzącą od osoby, chorej na gruźlicę.

Ponieważ wiadomo mi, że w wielu szkołach i zakładach naukowo-wychowawczych istnieje zwyczaj całowania po rękach pań przełożonych, nauczycielek i księży prefektów, przeto w trosce o zdrowie dziatwy i młodzieży szkolnej, dla której choroba ta jest straszną plagą, zarządzam, by zwyczaju tego tam, gdzie on istnieje, zaniechano.

Dyrektorzy (rki) i kierownicy (czki) szkół zechcą pouczać dziatwę i młodzież, iż szacunek dla swych wychowawców może ona wyrażać również i w innej formie.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) Stanisław Bugajski.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 30/IV 1931 r. Nr. O.-7836/31

do P. P. Inspektorów szkolnych, Dyrekcji państw. szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, Państw. Wyższego Kursu Nauczyc. i Państw. Pedagogjum w okręgu

w sprawie zmiany wzoru umów z pracownikami kontraktowymi.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pismem z dnia 7.IV 1931 r. Nr. I. Prez. 719/31 wyjaśniło, że okólnik Ministerstwa z dnia 12 listopada 1930 r. Nr. I. Prez. -6840/30, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P. z 1930 r. Nr. 11, jest przedrukiem okólnika Prezydjum Rady Ministrów z dnia 16 października 1930 roku Nr. 9936/30.

Okólnik powyższy i dołączone do niego wzory umów mają na celu:

1) uzgodnienie wzoru umowy z kontraktowymi pracownikami państwowymi z przepisami Rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie pracy,

2) danie możności władzom, aby kontraktowym pracownikom przyznały uposażenie takie, jakieby przyznały pracownikom etatowym.

Ponadto Ministerstwo wyjaśnia, że:

1) „Inne dodatki” poruszone w omawianym okólniku (wiersz drugi od dołu, str. 544 Dz. Urz.) są to dodatki do uposażenia, które nie są przewidziane bezpośrednio w ustawie uposażeniowej z 9.X.1923 r., ale uzasadnione są właściwościami i rodzajem służby, albo też opierają się na zwyczajach, przyjętych w odniesieniu do pracowników prywatnych, np. dostarczenie opału, ordynarji, prawo wypasu, dodatek reprezentacyjny i t. p.,

2) Kwestja przyznania uposażenia wyższego szczebla danej grupy winna być rozpatrzona pod kątem uzgodnienia umownego uposażenia z uposażeniem pracowników etatowych. W każdym razie należy jednak zaniechać automatycznego przechodzenia (względnie przenoszenia) pracownika kontraktowego do wyższego szczebla uposażenia. Gdy zachodzą warunki uzasadniające podwyższenie szczebla, należy zmienić umowę służbową.

3) W myśl wzoru umowy podanego przy okólniku Rady Ministrów w razie potrzeby przyznania pracownikowi kontraktowemu mieszkania służbowego, pracownik otrzymuje mieszkanie bezpłatnie, co wyklucza możliwość stosowania rozporządzenia Rady Ministrów o opłatach za mieszkanie, tembardziej, że według treści wzoru umowy pracownik nie otrzymuje dodatku na mieszkanie, nie może zatem wysokość tego dodatku stanowić podstawy do określenia wysokości opłaty za mieszkanie.

Sprawa umundurowania nie jest analogiczna. W zasadzie pracownikowi kontraktowemu nie należy ze względów praktycznych przyznawać prawa do munduru, raczej przyznawać można osobny dodatek w pieniądzu.

Wzory podane przy okólniku Rady Ministrów nie są bezwzględnie

wiążące. Ministerstwo może na skutek przedstawienia odpowiednio uzasadnionego wniosku, zezwolić na wprowadzenie zmian.

Powyższe podaję do wiadomości i stosowania w związku z okólnikiem Kuratorjum z dnia 13.XII.1930 r. Nr. O. 30618/30 (Dz. Urzęd. Kuratorjum Nr. 1/31, poz. 2).

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *Stanisław Bugajski.*

50.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 3/IV. 1931 r. Nr. I. W. F. - 9444/31

do P. P. Inspektorów Szkolnych, Nauczycielstwa i Dyrekcji państw. szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i zakładów kształcenia nauczycieli w Okręgu

w sprawie obozów i kursów letnich P. W. i W. F.

Na zasadzie awiza Minist. Spr. Wojsk. — Państw. Urz. W. F. i P. W. L. 600—wyszk. 31, podaję do wiadomości projekt obozów i kursów W. F. i P. W., organizowanych w okresie letnim b. r. dla członków (iń) P. W. i W. F., oraz dla nauczycielstwa szkół średnich i powszechnych:

A. Obozy P. W. męskie:

1) *Dwutygodniowe na zakończenie II st. P. W.* dla 700 uczniów szkół z prawami szkół średnich, i dla 350 uczniów szkół ogólnokształcących i zawodowych, nieposiadających praw szkół średnich.

Obozy te będą założone w pierwszych dniach lipca b. r. w Wólce Profeckiej koło Puław.

2) *Czterotygodniowy eksterytorjalny obóz specjalny P. W. elektrotechnicznego* dla uczniów niższych szkół technicznych budowy maszyn, rzemieślniczych i t. p. dla 120 uczestników.

Do obozu tego może być przyjętych 10 uczniów ze szkół, leżących na terenie D. O. K. II.

3) *Czterotygodniowy eksterytorjalny obóz specjalny radjotelegraficzny* dla uczniów średnich szkół technicznych i krótkofalowców, operatorów — dla 80 uczniów—D. O. K. II zgłasza 5 kandydatów.

4) *Czterotygodniowy obóz kolarski* (rajd Warszawa—Gdynia), organizowany przez D. O. K. I.

D. O. K. II zgłasza 10 kandydatów z pośród młodzieży szkolnej z ukończonym II st. P. W.

Zgłoszeni do wymienionych obozów P. W. winni odpowiadać następującym warunkom:

a) posiadać świadectwo I st. P. W.

b) odbyć przepisaną ilość godzin dla II st. P. W.

c) wykazać się przychylną opinią władz szkolnych,

d) przedłożyć deklarację (opiekunów) jako zobowiązanie do zwrotu kosztów w wypadku samowolnego opuszczenia, lub karnego wydalenia z obozu.

B. Obozy (Kursy) P. W. żeńskie.

1) Miesięczny (od 2.VII—2.VIII) obóz dla członkiń hufców szkolnych w Koszewnikach i w Istebnej.

2) Kurs gospodarczy dla członkiń hufców szkolnych żeńsk. szkół zawodowych w Garczynie (od 1.VII—4.VIII).

Do obozów tych mogą być przyjęte członkinie hufców szkolnych w II roku szkolenia, które nie były jeszcze w obozie, oraz z tych hufców w I r. szkolenia, które powstały w r. szk. 1930/31.

Kandydatki będą wybierane przez instruktorki P. W. w porozumieniu z Dyrekcjami interesowanych szkół na podstawie wyników całorocznej pracy P. W.

3) Kurs podinstruktorski (od 1.VII—4.VIII) w Garczynie, dla absolwentek niższych Kursów instruktorskich i ogólnowojskowych z cenzusem niższych szkół zawodowych, które wykazały się zdolnościami organizacyjnymi i instruktorskimi.

4) Niższy Kurs instruktorski (od 1.VII—4.VIII) w Garczynie dla kandydatek na komendantki jednostek P. W. K.

Na kurs ten mogą być przyjęte *kandydatki-nauczycielki*, nie posiadające żadnego przeszkolenia P. W. K., oraz *maturzystki*, które były w Hufcu szkolnym.

Kandydatki będą zgłoszone do Obozów przez instruktorki P. W. K., względnie Komendantów Obwodowych.

Kandydatki do obozów winne złożyć deklarację w/g wzoru dostarczonego przez instruktorki P. W. K. (Komendantów Obwodów), które (rzy) również dokładnie poiformują o wszelkich szczegółach, odnoszących się do warunków i przyjęcia na kursy i obozy.

C. Kursy W. F. męskie i żeńskie.

1) Kurs metodyczny W. F. dla nauczycieli i nauczycielek szk. powsz. w Szczepieszynie, w czasie od 3—31 lipca b. r.

Zgłoszenia należy skierowywać przez właściwe inspektoraty szkolne do Inspektora Szkolnego w Zamościu.

2) 4-ro tygodniowy (w lipcu) kurs gier i gimnastyki z pierwszeństwem dla nauczycielek szkół powszechnych na terenie D. O. K. IV.

D. O. K. II. zgłasza 10 kandydatek.

3) Kurs dla nauczycielek ćwiczeń cielesnych szkół średnich w Wągrowcu (lipiec).

4) Kurs dla nauczycieli ćwiczeń cielesnych szkół średnich w Wolsztynie (lipiec).

Zgłoszenia na Kursy pod „C“ 3 i 4, skierowane do Ministerstwa W. R. i O. P., należy przesyłać przez Kuratora Okręgów Szkolnych.

Podając powyższe do wiadomości, zaznaczam, że bliższe szczegóły w sprawie Obozów, Kursów P. W. i W. F. będą podane przez Kuratorjum w terminie późniejszym.

Podkreślam również, że wszystkie obozy i kursy będą częściowo płatne:

- a) młodzież szkolna płaci 50 gr. za każdy dzień pobytu w obozie,
- b) uczestnicy (czki) pozostałych Kursów i Obozów W. F. i P. W. winni ponieść kosztu utrzymania w wysokości około 25 zł. za cały czas pobytu na kursie, względnie obozie.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) *Janina Komornicka*

Okręg. Wizytator Szkół.

B. (Szkolnictwo powszechne).

51.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 30/IV. 1931 r. Nr. I-K-N. 9946/31

**do Panów Inspektorów Szkolnych, oraz Nauczycielstwa
szkół powszechnych w Okręgu.**

*w sprawie organizacji kursów wakacyjnych dla nauczycielstwa
szkół powszechnych w r. 1931.*

Zawiadamiam, iż w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 30 kwietnia 1931 r., Nr. 4—5, poz. 48 ogłoszony został okólnik z dnia 4 kwietnia r. b. Nr. II-3982/31, zawierający wykaz oraz szczegóły organizacyjne kursów wakacyjnych dla nauczycielstwa szkół powszechnych w r. 1931.

Celem umożliwienia ogółowi nauczycielstwa szkół powszechnych w Okręgu zapoznania się z ważniejszymi postanowieniami, dotyczącymi ogólnych wytycznych organizacyjnych, programów, terminów i zapisów na kursy wakacyjne w r. 1931, komunikuję na podstawie cytowanego okólnika co następuje:

1) Najważniejsze wytyczne organizacyjne, a mianowicie: zasada dobrowolnego uczestnictwa oraz niewiązanie kursów z upragnieniami kwalifikacyjnymi słuchaczy zostały niezmienione. Zadaniem kursów wakacyjnych w roku bieżącym jest przede wszystkim zaznajomienie słuchaczy z właściwymi metodami pracy samodzielnej w szkole, opracowanie zagadnień, które łączą się bezpośrednio z nauczaniem w szkole powszechnej i wyrobienie wśród nauczycielstwa szkół powszechnych możliwie trwałych zamiłowań do ciągłego samokształcenia.

2) Ponieważ statystyka udziału nauczycielstwa na kursach wakacyjnych wskazuje, iż dotychczas przeważny udział w pracy na kursach biorą nauczyciele młodzi, tymczasowi, pragnący w drodze dokończenia na kursach umożliwić sobie złożenie egzaminu praktycznego, względnie przygotowanie

do studjów z programu W. K. N., władze szkolne doszły do przekonania, że programy kursów wakacyjnych winny ulec w miarę możliwości takim zmianom, aby mogły zainteresować ogół nauczycielstwa.

Z tych założeń wychodząc, Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło organizację kursów wakacyjnych w różnych typach. Najpowszechniejszym typem kursów w 1931 r. są kursy o programie W. K. N. mające na celu rozszerzenie zakresu wiedzy nauczycieli, a w związku z tem ułatwienie im przygotowania się do egzaminu dla eksternów z programu wyższego kursu nauczycielskiego. Dla nauczycieli odczuwających zasadnicze braki w swem przygotowaniu do zawodu nauczycielskiego, utrudniające im nauczanie poszczególnych przedmiotów w szkole powszechnej, przeznaczone są kursy metodyczne i pedagogiczne, oznaczone w rozkładzie kursów (Dz. Urz. Ministerstwa) litera A. Ponadto w Lublinie i Lwowie zorganizowane zostają kursy dla nauczycieli, którzy ukończyli odpowiedni W. K. N. lub zdali odpowiednią część egzaminu dla eksternów W. K. N.

Oprócz tych kursów przewidziane są kursy specjalne, pedagogiczne, dla kierowników szkół wyżej zorganizowanych, kursy o charakterze praktycznym, kursy o dwóch grupach (wyższej i niższej), dla nauczycieli nierównomiernie przygotowanych do pracy, kursy harcerskie, oświaty pozaszkolnej i t. p.

Różnorodność typów organizowanych w r. b. kursów wakacyjnych, różnaitość ich tematów umożliwić winna każdemu nauczycielowi (ce) odbycie kursu, wybranego w zależności od swoich potrzeb, zainteresowań czy zamiłowań. Ten cel przyświecał władzom szkolnym przy organizacji kursów wakacyjnych w 1931 r.

3) Kursy wakacyjne odbywają się w trzech terminach: I w czasie od 2 lipca do 30 lipca, II — od 14 lipca do 11 sierpnia, III — od 3 sierpnia do 29 sierpnia. Znaczna większość kursów odbędzie się w terminie pierwszym. Termin zapisów upływa dla wszystkich słuchaczy z dniem 1 czerwca 1931 r.

4) Zapisy słuchaczy odbywać się będą w m-cu maju za pośrednictwem przełożonego Inspektora Szkolnego przy pomocy kart wpisowych, które należy wypełniać atramentem dokładnie i czytelnie i do których należy dołączać 20 zł. tytułem wpisowego na kurs oraz trzy znaczki pocztowe po 25 groszy. Kartę wpisową, opłatę oraz znaczek pocztowy za 25 gr. Inspektor Szkolny przesyła bezzwłocznie właściwemu Inspektorowi Szkolnemu w siedzibie kursu, ten zaś zawiadomi możliwie niezwłocznie nauczyciela na odcinku karty wpisowej, czy został na kurs przyjęty i udziela mu przewidzianych na odcinku wyjaśnień.

Ubiegający się o przyjęcie na kursy harcerskie przesyłają zgłoszenia na kartach wpisowych drogą służbową do tego Kuratorjum, które dany kurs organizuje i dołączając wpisowe oraz deklarację i oświadczenie według wzoru, podanego w komunikacie Ministerstwa W. R. i O. P., zawieszczonym w Dz. Urz. Nr. 4—5, poz. 56, stronica 209.

Karty wpisowe wydane są nakładem Drukarni Państwowej i są do nabycia w cenie 8 gr. we wszystkich księgarniach, posiadających prawo sprzedaży druków i świadectw szkolnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z 1929 r., Nr. 3. poz. 33). Panowie Inspektorowie zechcą ułatwić nauczycielstwu nabywanie kart przez zakupienie pewnej ilości (wzięcie w komis) do rozprzedaży w biurze Inspektoratu.

Poniżej podaję wykaz kursów wakacyjnych, których organizacji podjęło się Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego i równocześnie wzywam Nauczycielstwo powierzonego mi okręgu do wzięcia licznego udziału w tegorocznych kursach wakacyjnych, potwierdzając w stale wzmagającej się frekwencji, iż świadome jest znaczenia i roli samokształcenia w życiu i na stanowisku nauczycieli szkół powszechnych.

Przy tej sposobności w związku z drugim ustępem cytowanego okólnika Ministerstwa, pragnę zwrócić uwagę nauczycielstwa, przygotowującego się do egzaminu praktycznego, iż prywatne specjalne pedagogiczne kursa wakacyjne, nie mogą bezpośrednio do egzaminu państwowego przygotować, ponieważ egzamin ten, składany obecnie w przeważnej ilości we własnych szkołach winien wykazać przedewszystkiem, czy kandydat na własnym terenie uzyskuje należyte wyniki pracy i opanowuje praktycznie zasady nauczania i wychowania; uczestnictwo zatem w specjalnym kursie może wyrobić mylne przekonanie, że wystarczy odbyć parę kursów praktycznych, by nabyć konieczne przygotowanie do egzaminu praktycznego.

Panowie Inspektorowie zechcą przy każdej okazji wyjaśniać to stanowisko zainteresowanym nauczycielom.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) Stanisław Bugajski

Załącznik do Okólnika Nr. I-KN-9964.

OKRĄG SZKOLNY LUBELSKI.

Miejscowość. Termin. Insp. Szk. Siedziba kursu. Informacje organizacyjne	Kurs Uwagi
<p>Bucze Harcerskie koło Skoczowa, powiat cieszyński. (Od 7.VII. do 4.VIII). Stacja w Skoczowie. Warunki klimatyczne b. dobre, okolica lesista, kąpiele rzeczne. Szczegóły w oddzielnym komunikacie w tymże numerze Dz. Urz.</p>	<p>Harcerski. Harcerstwo jako czynnik wychowania. Psychologiczne i socjologiczne podstawy wychowania harcerskiego. Metodyka pracy harcerskiej i jej zastosowanie w szkole powszechnej. Uwagi. Pożądane przywiezienie ze sobą książek: E. Piasecki: Harce młodzieży polskiej. Philipss: System zastępowy (tłum. Sedlaczek).</p>
<p>Chełm Lub. I. Insp. Szk. — ul. Piłsudskiego 11. Kurs w państw. sem. naucz. żeńskim, ul. Seminaryjska, tamże internat z całkowitym utrzymaniem na dogodnych warunkach.</p>	<p>Pedagogiczny i literatury dziecięcej W. K. N. Myślenie dziecka. Literatura dziecięca i bibliotekarstwo w zastosowaniu do potrzeb nauczyciela szkoły powszechnej. Uwagi. Pożądane przywiezienie ze sobą książek: Piaget: Mowa i myślenie dziecka. Claparède: Psychologia dziecka i pedagogika eksperymentalna. Librachowa: Rozumowanie dziecka. Rowid: Psychologia pedagogiczna. Librachowa: Charakterystyki szkolnej (Praca Szkolna, Nr. 6 z 1928 r.) oraz parę najważniejszych utworów dla dzieci i młodzieży.</p>

Miejscowość. Termin.
Insp. Szk. Siedziba kursu.
Informacje organizacyjne

Kurs
Uwagi

Lublin I.

Insp. Szk. — ul. Narutowicza 12, kurs w państw. sem. naucz. m., Narutowicza 2; utrzymanie internackie dla chętnych. Pomoce naukowe na miejscu. Wycieczki.

Lublin I.

Wykłady i internat w państwowym sem. naucz. żeńskim, pl. Katedralny. Bogata biblioteka. Projektowane wycieczki.

Lublin I.

Wykłady i internat w państwowym gimn. im. Hetm. Zamoyskiego, ul. Ogrodowa 10. Biblioteki. Projektowane dwie wycieczki w okolice Lublina.

Fizyko-matematyczny W. K. N.

Ćwiczenia praktyczne z fizyki w zakresie programu szkoły powszechnej.

Teoria mierzenia wielkości geometrycznych. Teoria liczb niewymiernych. Odcinki proporcjonalne. Nauka o wielomianach. Elementarne metody rozwiązania równań z jedną niewiadomą.

Uwagi. Pożądane przywiezienie programu szkoły powszechnej i jednego z podręczników fizyki, dozwolonych do użytku w sem. naucz. Wójtowicz: Zarys geometrii elementarnej. Ruziewicz i Żyliński: Algebra dla wyższych klas szkół średnich.

Języka niemieckiego W. K. N. i A.

Grupa niższa: Wstęp do nauki języka niemieckiego (wybrane zagadnienia z gramatyki i lektura). A.

Grupa wyższa: Gramatyka ze specjalnym uwzględnieniem składni oraz lektura wraz z omówieniem wybranych zagadnień z kultury niemieckiej. Metodyka nauczania języka niemieckiego w szkole powszechnej. W. K. N.

Uwagi. Dwie grupy w zależności od przygotowania naukowego w języku niemieckim kandydatów. Pożądane przywiezienie na obie grupy książek: Jakóbiec i Leonhard: Pierwsza, druga i trzecia książka do nauki języka niemieckiego dla szkół powszechnych i średnich. Zagajewski: Podręcznik języka niemieckiego, cz. I—III. Piątek: Jak uczyć języka niemieckiego w szkole powszechnej. Jakóbiec: Przewodnik i wzory metodyczne do nauki jęz. niemieckiego. Ponadto dla grupy wyższej pożądane przejrzanie działu składni i gramatyki jęz. niem. Jahnera lub Ippoldta, z których jedną należy przywieźć na kurs.

Polonistyczno-historyczny. C.

Najwybitniejsi przedstawiciele polskiej literatury politycznej i filozofii narodowej.

Zagadnienie ustroju dzisiejszej Polski w świetle przyczyn upadku dawnej Rzeczypospolitej.

Uwagi. Kurs dla nauczycieli, którzy ukończyli grupę humanistyczną W. K. N. lub zdali odpowiednie egzaminy dla eksternów z W. K. N. Pożądane przywiezienie ze sobą książek: Kosiński: Pisarze polityczni i historyczni do w. XIX, cz. I i II. Polska filozofia narodowa, praca zbiorowa pod redakcją M. Straszewskiego. St. Kutrzeba: Historia ustroju Polski, cz. I Korona.

Miejscowość. Termin. Insp. Szk. Siedziba kursu. Informacje organizacyjne	Kurs Uwagi
<p>Puławy I.</p> <p>Insp. Szk. — Królewska 14, st. kol. w/m; wykłady, noclegi i dla chętnych wspólna kuchnia w państw. gimn. im. Ks. A. Czartoryskiego, ul. Zyrzyńska. Wycieczki terenoznawcze i krajoznawcze. Kąpiele w Wiśle.</p>	<p>Geograficzny W. K. N.</p> <p>Wybrane zagadnienia z geografii Polski. Nauka o mapie. Kartografia dla celów szkolnych.</p> <p>Uwagi. Pożądane przywiezienie na kurs „Atlasu powszechnego“ Romera oraz przyrządów do kreśleń.</p>
<p>Puławy I.</p> <p>Wykłady w państw. gimn., tamże internat dla kobiet, dla mężczyzn — w szkole powsz. Projektowane wycieczki, mające na celu zapoznania z ruchem oświat.-społecznym na wsi.</p>	<p>Oświaty pozaszkolne (3 kursy).</p> <p>1. Kurs świetlicowy.</p> <p>Podstawy pracy oświatowej na wsi: a) Badanie środowiska wiejskiego ze specjalnem uwzględnieniem regionu, na którym znajduje się kurs, b) Psychologia wieku młodzieńczego i dorosłych o niskim poziomie kultury. c) Organizacja i formy pracy oświatowej na wsi ze specjalnem uwzględnieniem metody i organizacji pracy świetlicowej.</p> <p>2. Kurs systematycznego kształcenia dorosłych.</p> <p>Podstawy pracy oświatowej na wsi: a) jak wyżej, b) jak wyżej, c) organizacja i formy pracy oświatowej na wsi ze specjalnem uwzględnieniem metodyki kształcenia dorosłych.</p> <p>3. Kurs pracy społeczno-oświatowej wśród kobiet.</p> <p>Podstawy pracy oświatowej na wsi: a) jak wyżej, b) jak wyżej z uwzględnieniem psychologii dziewcząt i kobiet wiejskich, c) podstawy, zadania i główne kierunki pracy społeczno-oświatowej wśród kobiet wiejskich.</p> <p>Uwagi. Pożądane zapoznanie się i przywiezienie ze sobą książek: Kultura wsi (Biuletyn XIII konferencji oświatowej, wyd. Min. W. R. i O. P.). Green G.: Psychanaliza w szkole. Wybrane zagadnienia oświatowe, wyd. Inst. Ośw. Dorosłych.</p>
<p>Siedlice I.</p> <p>Insp. Szk.—ul. Kościuszki 3. Wykłady i utrzymanie internackie w państw. sem. naucz.</p>	<p>Robót ręcznych i rysunku W. K. N.</p> <p>Drzewo i rysunek.</p> <p>Uwagi. Słuchacze winni zaopatrzyć się w komplet przyborów do kreślenia, blok Nr. 5, notatnik, stółek składany (polowy) oraz farby wodne i kredki.</p>

Miejscowość. Termin. Insp. Szk. Siedziba kursu. Informacje organizacyjne.	Kurs Uwagi
<p>Szczebrzeszyn I.</p> <p>Insp. Szk. w Zamościu, ul. Żeromskiego 2. Kurs wraz z utrzymaniem w państw. sem. naucz. Dojazd z dworca do semin. autobusami. Koszty utrzymania na kursie minimalne wobec zapewnienia pomocy ze strony P. Urz. Wych. Fiz. Kurs mieszany. Pomoce i tereny sport. Przewidziane 2 wycieczki.</p>	<p>Ćwiczenia cielesne W. K. N. lub A.</p> <p>Gimnastyka w zastosowaniu do nauczania dzieci w wieku szkolnym do lat 10 (dla 1—4 oddziału), gry i zabawy ruchowe. (Wiadomości ogólne z anatomji, fizjologii i higieny. Wiadomości teoretyczne z zakresu wychowania fizycznego. Wskazówki do prowadzenia zajęć praktycznych, lekcje próbne, gry i zabawy praktyczne).</p> <p>Uwagi. Pożądane przywiezienie ze sobą książek: Sikorski: Gimnastyka. Sikorski: Gry i zabawy ruchowe. Piasecki: Wychowanie fizyczne. Wymagany przepisany strój ćwiczebny.</p>
<p>Zamość I.</p> <p>Insp. Szk. j. w. st. kol. w miejscu. Kurs w państw. sem. naucz., ul. Akademicka 3. Tamże całkowite utrzymanie inter-nackie. Wycieczki.</p>	<p>Pedagogiczny dla kierowników 5, 6 i 7 klasowych publicznych szkół powszechnych.</p> <p>Wybrane zagadnienia z dziedziny obowiązków kierownika szkoły powszechnej wyższego stopnia organizacyjnego w zakresie pracy wychowawczej, dydaktycznej i organizacyjno-administracyjnej.</p> <p>Uwagi. Pierwszeństwo w przyjęciu na kurs posiadają stali kierownicy szkół 7 klas. Pożądane przywiezienie ze sobą książek: Znaniński: Socjologia wychowania. Nawroczyński: Uczeń a klasa. Dougall: Psychologia grupy. Klebanowski: Zasady kierowania szkołą. Stypiński i Marszałek: Prawo nauczyciela.</p>

C. (Szkolnictwo średnie).

52.

OKÓLNİK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 30/IV 1931 r. Nr. O. 7600/31

do Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich
ogólnokształcących w okręgu

w sprawie kwalifikacyj *zdrowotnych kandydatów na wydziały lekarskie Uniwersytetów i do Państwowego Instytutu Dentystycznego.*

Badania lekarskie młodzieży akademickiej oraz statystyka zachorowań jej przed i po skończeniu wyższych zakładów akademickich wykazały szczególną częstość zapadań na zdrowiu wśród młodzieży, uczęszczającej

na wydziały lekarskie uniwersytetów i do Państwowego Instytutu Dentystycznego.

W związku z tem i na skutek wystąpień dziekanatów wydziałów lekarskich zechcą dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących zażądać od lekarzy szkolnych, ażeby ci, omawiając ze starszą młodzieżą szkolną sprawę wyboru, czy to na systematycznych lekcjach higieny, czy to podczas luźnych pogadanek, wyjaśniali jej, że zawód lekarski wymaga wyjątkowego zdrowia, zwłaszcza zdrowych płuc i serca, należytej czynności zmysłów, szczególnie wzroku i słuchu.

Maturzyści i maturzystki, nie odpowiadający tym wymaganiom zdrowotnym, nie powinni ubiegać się o przyjęcie na wydział lekarski uniwersytetów lub do Państwowego Instytutu Dentystycznego, jeśli nie chcą w przyszłości przez przerwanie studjów lub wycofanie się z zawodu wskutek choroby ponosić strat materialnych i doznawać rozgoryczenia.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) Stanisław Bugajski.

D. (Seminarja Nauczycielskie).

53.

OKÓLNİK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego

z dnia 27.IV.1931 r. Nr. 1-K.N. - 9441

do Dyrekcj Państwowych Seminarjów Nauczycielskich w Okręgu
w sprawie przyjmowania uczniów do państwowych seminarjów nauczycielskich.

Celem wprowadzenia jednolitego postępowania Dyrekcj w sprawach, objętych niektórymi postanowieniami Regulaminu przyjmowania uczniów (enic) do państwowych seminarjów nauczycielskich (Dz. Urz. Ministerstwa W. R. i O. P. z 1926 r., Nr. 10, poz. 114), zarządzam, co następuje:

1) O ile przed upływem 30 kwietnia każdego roku Dyrekcje nie otrzymają zarządzenia Kuratorjum, ustalającego termin egzaminów wstępnych do seminarjum, egzaminy te przeprowadzą Dyrekcje w okresie między 17 a 27 czerwca.

2) Przeprowadzenie egzaminu wstępnego na kurs I winno z reguły odbywać się systemem lekcyjnym z zastosowaniem, w wypadku większej liczby zgłoszeń kandydatów, wstępnego egzaminu piśmiennego, mającego na celu wyeliminowanie z pośród zdających najslabszych i nieprzygotowanych kandydatów.

O wyborze sposobu przeprowadzenia egzaminów wstępnych na wyższe kursy seminarjum decyduje Rada Pedagogiczna seminarjum z zachowaniem mocy obowiązującej § 10 Regulaminu.

3) Termin powakacyjny egzaminów wstępnych w wypadku, przewidzianym w ustępie czwartym § 1 Regulaminu, ustalają corocznie Dyrekcje, zawiadamiając o tem Kuratorjum na tydzień przed rozpoczęciem egzaminów.

4) Inspektor Szkolny (zastępca), na którego terenie czynne jest państwowe seminarjum nauczycielskie, może przysłuchiwać się ustnym egzaminom w danym seminarjum.

Celem umożliwienia Inspektorom Szkolnym korzystania z powyższego postanowienia, Dyrekcje seminarjów przysyłać będą właściwym Inspektorom Szkolnym stosowne zaproszenia, podając równocześnie początek i czas trwania egzaminów wstępnych w obu terminach.

5) Podania o udzielenie kandydatom dyspensy od wieku, o czym mowa w § 3 Regulaminu, winni interesowani w odpowiednim terminie składać na ręce Dyrekcji, jako załącznik do podania o przyjęcie kandydata do seminarjum.

Podania te z dołączeniem własnoręcznie napisanych życiorysów kandydatów przysyłają zbiorowo Dyrekcje do Kuratorjum przy ogólnym wniosku (w dwóch egzemplarzach) według załączonego wzoru (załącznik Nr. 1) najdalej do dnia 8 czerwca w terminie przedwakacyjnym i do dnia 15 sierpnia w terminie powakacyjnym.

6) Dla umożliwienia uczniom (enicom) klasy siódmej publicznych szkół powszechnych składania w terminie przedwakacyjnym egzaminu wstępnego na I kurs seminarjum w myśl przepisu § 25 Regulaminu, Dyrekcje seminarjów przyjmować będą, jako wystarczające do dopuszczenia do egzaminu tych kandydatów, półroczne świadectwa szkolne z klasy siódmej wraz z zaświadczeniem kierownictwa szkoły o przynajmniej dostatecznych postępach kandydata w drugim półroczu.

7) Na początku każdego roku szkolnego Dyrekcje przysyłać będą do Kuratorjum zestawienia liczby uczniów (enic) na poszczególnych kursach seminarjum i klasach szkoły ćwiczeń według załączonego wzoru (załącznik Nr. 2).

8) Zarządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) *Stanisław Bugajski.*

1 załącznik do Nr. I-K. N.

DYREKCJA

Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego

Wniosek w sprawie udzielenia dyspensy od wieku.

.....
w

L. p.	Imię i nazwisko kandydata	Data urodzenia	Kandydat jest uczniem której klasy i jakiej szkoły	Kandydat na kurs	Zawód rodziców wzgl. opiekunów	Wniosek Dyrekcji (tak—nie)	Decyzja Kuratorjum

Dyrektor (ka)

Państwowe Seminarjum Nauczycielskie

Zestawienie liczby uczniów (enic) seminarjum i szkoły
ćwiczeń według stanu z dnia 10 września 193... roku.

w

Liczba uczniów (enic)	SZKOŁY ĆWICZEN							SEMINARJUM				
	1	2	3	4	5	6	7	I	II	III	IV	V
Promowanych . . .	×							×				
drugorocznych . . .												
nowoprzyjętych . .												
Razem . .												

UWAGA: Na kurs wstępny zgłosiło się . . . kandydatów,
egzamin wstępny zdawało . . . "

Dyrektor
Przełożona

54.

RUCH SŁUŻBOWY.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

1) Pan Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 2 kwietnia 1931 roku zamianował p. Dr. Eustachego Nowickiego, Kuratora Okręgu Szkolnego Lubelskiego, Kuratorem Okręgu Szkolnego Krakowskiego w IV st. sł.

2) Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dekretem z dnia 14 kwietnia 1931 roku Nr. I. Prez. 2835/31 powierzył p. Stanisławowi Bugajskiemu, Naczelnikowi Wydziału, pełnienie zastępczo obowiązków Kuratora Okręgu Szkolnego Lubelskiego.

55.

KOMUNIKATY.

Sekretariat osobisty Pana Ministra Spraw Wojskowych, Marszałka Piłsudskiego komunikuje, że w roku obecnym z powodu masowego nadсылania powinszowań na dzień 19 marca nie ma możliwości wystosowania — tak jak to dotychczas było w zwyczaju — osobistych podziękowań do gratulantów.

W związku z powyższem oraz powołując się na pismo Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 8 kwietnia b. r. Nr. I. Prez. 2615/31, wyrażam w imieniu Pana Marszałka podziękowanie młodzieży szkolnej i pracownikom podległych mi szkół, władz i urzędów, którzy na dzień 19 marca w jakiegokolwiek formie złożyli życzenia Panu Marszałkowi.

Nr. O. 8299/31.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *Stanisław Bugajski.*

**W sprawie konkursu na stypendja i urlopy płatne
na studia pedagogiczne.**

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ogłasza konkurs na stypendja (częściowe urlopy płatne) dla osób, pragnących się kształcić na nauczycieli przedmiotów pedagogicznych w zakładach kształcenia nauczycieli szkół powszechnych.

1. Kandydaci winni mieć ukończone studia akademickie, a więc zdany egzamin magisterski nauczycielski lub doktorski z jakiegokolwiek przedmiotu.

2. Pierwszeństwo będą mieli kandydaci którzy wykażą się praktyką nauczycielską.

3. Podania innych kandydatów, niż wymienionych pod 1 nie będą wogóle rozpatrywane.

4. Kandydaci zakwalifikowani zobowiążą się do dwuletnich studjów pedagogicznych w Uniwersytecie, wyznaczonym przez Ministerstwo (zasadniczo w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie oraz po ukończeniu studjów do czteroletniej pracy w zakładzie kształcenia nauczycieli szkół powszechnych, wskazanym przez władze szkolne.

5. Kandydaci zakwalifikowani otrzymają stypendja, zapewniające im utrzymanie, lub nominacje na stanowiska nauczycieli zakładów kształcenia nauczycieli i urlopy płatne na czas studjów.

Podania należy wnosić do dnia 1 czerwca 1931 r. i kierować je do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (Wydział Kształcenia Nauczycieli) z powołaniem się na niniejszy komunikat.

Nauczyciele czynni winni wnosić podania drogą służbową.

Do podań należy dołączyć:

- 1) deklarację według załączonego wzoru,
- 2) dokumenty szkolne i uniwersyteckie, lub uwierzytelnione odpisy tych dokumentów,
- 3) Świadectwo lekarskie o przydatności fizycznej do zawodu nauczycielskiego według przepisane go wzoru (Dz. U. Min. W. R. i O. P. z 1928 r, Nr. 5, poz. 90),
- 4) metrykę urodzenia,
- 5) własnoręcznie napisany życiorys, uwzględniający szczegółowo przebieg dotychczasowych studjów,
- 6) informację, jakimi językami obecnie kandydat włada i w jakim stopniu,

- 7) dowody kwalifikacyjnej zawodowych i zaświadczenia szkolne, stwierdzające liczbę lat dotychczasowej pracy nauczycielskiej i dane, dotyczące stosunków rodzinnych, niezbędne do wymiaru uposażenia (metrykę urodzenia żony, dzieci, świadectwo ślubu), o ile dany punkt powyższego wykazu dokumentów może kandydata dotyczyć.

Kandydaci nie będący czynnymi nauczycielami, powinni ponadto wskazać nazwiska i adresy przynajmniej dwóch osób, mogących udzielić Ministerstwu o nich opinii.

D e k l a r a c j a .

Prosząc o stypendjum względnie o posadę w jakimkolwiek zakładzie kształcenia nauczycieli celem umożliwienia mi uczęszczania na Studium Pedagogiczne w Uniwersytecie w ciągu lat szkolnych 1931/32 i 1932/33, zobowiązuję się w razie uwzględnienia mej prośby do dwuletnich studjów pedagogicznych oraz po zdaniu odpowiednich egzaminów do czteroletniej pracy w zakładzie kształcenia nauczycieli szkół powszechnych, wskazanym przez władze szkolne.

Wobec powyższego proszę o nadanie mi po ukończeniu studjów stanowiska nauczyciela w którymkolwiek z państwowych zakładów kształcenia nauczycieli.

Gdybym z własnej winy, czego ocenę pozostawiam Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, nie ukończył zamierzonych studjów lub po ich ukończeniu nie objął wyznaczonego stanowiska, zobowiązuję się zwrócić do Skarbu Państwa Polskiego kwotę, otrzymaną tytułem stypendjum, względnie pobory, otrzymane w czasie trwania urlopu płatnego.

Podpis

Data

W sprawie kradzieży pieczęci urzędowej.

Dnia 7 listopada 1930 roku, skradziono w starostwie powiatowem w Brzesku, podczas urzędowania, okrągłą metalową pieczęć urzędową o średnicy 36 m/m z godłem państwowem pośrodku i z napisem około godła „Starosta Powiatowy brzeski“. Pomiędzy słowami „brzeski“, a „starosta“ była jedna gwiazdka o 6 promieniach.

W sprawach wątpliwych co do autentyczności pism urzędowych należy się zwracać w drodze urzędowej do wspomnianego starostwa.
Nr. O. 6578/31.

W sprawie losów Stowarzyszenia Rezerwistów i b. Wojskowych.

Stowarzyszenie Rezerwistów i b. Wojskowych R. P., Okrąg Warszawski, rozesłało do P. P. Nauczycieli na terenie tut. Okręgu 12.000 losów do rozprzedaży.

Do dnia dzisiejszego Stowarzyszenie otrzymało zaledwie 5% wpłat i 6% zwrotów.

Dla uniknięcia ponownego odroczenia ciągnięcia, co naraziłoby Stowarzyszenie na zarzuty ze strony posiadaczy losów i straty, Stowarzyszenie wzywa zainteresowanych do natychmiastowego uregulowania należności względnie zwrotu niesprzedanych losów.

Nr. O. 6051/31.

W sprawie opłaty emerytalnej.

Kuratorjum zawiadamia, iż ogłoszona w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej Nr. 42/31, poz. 380 zmienia obecne brzmienie ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6, poz. 46 z r. 1924) między innymi w tym kierunku, że opłata emerytalna według art. 7 tejże ustawy winna być potrącaną nie jak dotychczas w wysokości 30/0, lecz w wysokości 50/0 uposażenia służbowego, pobieranego każdego miesiąca przez stałych funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych w służbie czynnej.

Zmiana ta obowiązuje od 1 kwietnia 1931 r.

Nr. O. 6461/31.

56.

II. CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Kurs Obrony Przeciwgazowej dla młodzieży Szkół lubelskich.

Staraniem Lubelskiego Komitetu Wojewódzkiego L. O. P. P., przy poparciu Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lubelskiego, oraz Dyrekcyj Szkół Średnich w Lublinie, został zorganizowany kurs instruktorski obrony przeciwgazowej dla uczniów lubelskich szkół średnich oraz Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego męskiego.

Na kurs, który rozpoczął się w październiku r. ub. zapisało się 54 słuchaczy, z nich 42, po zdaniu odpowiednich egzaminów kurs ukończyło, otrzymując świadectwa L. O. P. P. Instruktorów Obrony Przeciwgazowej II-iej kategorii.

Wykłady odbywały się w godzinach wieczorowych (2 godziny tygodniowo), w gmachu Gimnazjum Państwowego im. Staszica.

Dnia 29-go marca r. b. w sali Gimnazjum „Szkola Lubelska” odbyła się uroczystość rozdania świadectw absolwentom kursu w obecności przedstawiciela Kuratorjum O. S. L. p. Nacz. Feliksa Wojciechowskiego, przedstawicieli L. O. P. P., oraz pp. wykładowców kursu. W szeregu wygłoszonych przemówień podkreślono znaczenie kursu i udział w nim młodzieży, zaprawiając się w ten sposób do pracy społecznej, której celem jest ugruntowanie podstaw obronnych Państwa.

Imieniem absolwentów kursu przemawiał jeden z uczniów, składając przyrzeczenie, że absolwenci spełnią zadania, których spełnienia oczekuje od nich społeczeństwo.

Uroczystość zakończono odśpiewaniem „Roty” i wspólną fotografią.

Z zagadnień wychowawczych szkoły.

Czy szkoła ma tylko kształcić, czy także i wychowywać? Oto jedno z tych niezmiernie aktualnych zagadnień dzisiejszego szkolnictwa, zagadnień wywołujących gorące dyskusje, żywą obronę raz jednego, to znów drugiego z powyżej przedstawionych stanowisk.

O ile przy kolebce odrodzonego szkolnictwa polskiego sprawa wychowania przez szkołę, przyjmowana była jako rzecz konieczna i sama przez się zrozumiała, o tyle w ostatnich czasach częściej słyszeć się dają głosy, wyrażające opinię, iż szkoła winna tylko uczyć, wychowanie pozostawiając domowi.

Zwolennicy takiego poglądu popierają myśl swą aforyzmem „dawna szkoła tylko uczyła, do wychowania się nie mieszała i..... było dobrze”.

W istocie jednak sprawa inaczej się przedstawia i problem oddzielenie nauczania od wychowania jest bardzo trudny, kto wie czy nie zgoła niemożliwy. Tak dawno jak istnieje szkoła, istnieli pedagodzy kochani i szanowani przez młodzież, których polecenia miały dla młodzieży moc wiążącą, których nagana martwiła, a zachęta wlewała balsam do duszy uczniów.

Pedagodzy taki wpływ na młodzież wywierający, to ludzie głębokiej wiedzy w zakresie wykładanego przedmiotu, ale zarazem i znawcy natury ludzkiej, wyrozumieli bez pobłażliwości, życzliwi bez poufałości, spełniający obowiązki swego stanu bez zarzutu. Pamięć o nich przechowali ich uczniowie do lat sędziwych, z pietyzmem powtarzając ich doraźne pouczenia, cytując ich wystąpienia w ważnych okolicznościach, biorąc ich sobie za wzór postępowania.

Czyż pedagog tego rodzaju nie wychowywał młodzieży? Prawda, było tu oddziaływanie jednostki na młodzież, ale fakt współżycia tej młodzieży na wspólnym terytorjum szkoły, w ramach klasy, nadawał wpływowi indywidualnemu szersze znaczenie; dzięki niemu następowało wzajemne oddziaływanie na siebie młodzieży, zespalanie jej w jednym uczuciu, ścisłe wiązanie jednym wspólnym przeżyciem

Czas ograniczony nie pozwala mi mnożyć przykładów wychowawczego oddziaływania dawnej szkoły: uogólniając zatem poszczególne wypadki powiem, że każde przeżycie wspólne, wywołując poruszenie emocjonalne, miało i mieć będzie zawsze dla młodzieży, połączonej terenem szkoły, ramami klasy, znaczenie wychowawcze, gdyż budzi w niej samowiedzę grupową, stanowiącą główny warunek podniesienia zbiorowego życia psychicznego ponad poziom impulsywnej gwałtowności i bezrozumnej niestałości tłumy.

Im mniej zróżniczkowane życie społeczne, lub też im mniej rozbudzona samowiedza narodowa, tem łatwiejsze wychowanie, bo tem mniejszy zakres wymagań ideowych, stawianych członkowi społeczeństwa czy narodu: w miarę demokratyzacji społeczeństwa zadania jednostki komplikują się i mnożą, aż wreszcie w demokratycznym państwie każdy z obywateli jest odpowiedzialny za jakąś dziedzinę życia państwowego, a przez nią za całość i dobrobyt państwa. Aby zaś swą funkcję zrozumieć, musi każdy obywatel być już za młodu obznajmiony z całokształtem spraw mających za teren państwo, jak również z całokształtem wszystkich zagadnień, które składają się na życie społeczne, gospodarcze i polityczne czy kulturalne państwa.

Wiedzy tej nie można młodzieży podawać w tej samej formie, w jakiej jej się podaje wiadomości z dziejów dawno minionych. Młodzież nie może przyjąć biernie wiedzy o współczesnym życiu swego Państwa, musi wiedzę tę przeżyć, musi postulaty podstawowe przepracować sama, aby zrozumieć ich konieczność i ich konsekwencje, musi wreszcie ta wiedza przeniknąć w jej życie emocjonalne.

Terenem najodpowiedniejszym do tego aktywnego wzięcia się młodzieży w zagadnienia państwowo-społeczne są organizacje szkolne, w pierwszym zaś rzędzie Samorząd szkolny.

Samorząd jest to pewna forma współżycia młodzieży, w której młodzież ta ma przez władze szkolne przekazany sobie pewien zakres spraw, z przejściem za nie pełnej odpowiedzialności.

Samorząd jest organizacją starą, dawną. Początków jego szukać musimy w uniwersytetach włoskich średniowiecza, gdzie studenci, pragnąc zapewnić sobie wykłady dobrych profesorów, sprowadzali ich do danego miasta, starając się zapewnić im byt i odpowiednią ilość słuchaczy.

Statut Uniwersytetu Krakowskiego, założonego przez Kazimierza Wielkiego, był początkowo wzorowany na prawach uniwersytetów włoskich, zatem z zachowaniem samorządu uczniów, dopiero reorganizacja akademii za Władysława Jagiełły znosi swobody studenckie i wprowadza statut uniwersytetu paryskiego, według którego administracja majątkiem uniwersyteckim, wypłata pensyj profesorom i angażowanie tychże, jest sprawą kolegium profesorskiego.

Jeśli będziemy dalej szukać śladów samorządu uczniowskiego, znajdziemy je w Złotorji, w znakomitej szkole Trotzendorfa, z czasów Odrodzenia.

Tu współżycie młodzieży wzorowało się na ustroju republiki rzymskiej.

Młodzież pełniła urzędy trybunów, cenzorów, zbierała się na sejmy i t. p. władza zwierzchnia spoczywała w ręku dyrektora.

Samorząd uczniowski tak odpowiadał duchowi polskiemu, że we wszystkich próbach reformy szkolnictwa polskiego, począwszy od szkoły Konarskiego po przez Szkołę Kadetów, szkoły Komisji Edukacji Narodowej, skończywszy na liceum Krzemienieckim, wszędzie w regulaminach szkolnych widzimy samorząd uczniów w tej lub innej formie przewidziany i w życie wprowadzany.

Zakres spraw powierzanych samorządowi jest różny, przeważnie jednak obejmuje on:

- 1) opiekę nad porządkiem i estetyką sal i pomieszczeń szkolnych,
- 2) opiekę nad inwentarzem szkolnym,
- 3) przestrzeganie wypełniania regulaminu szkolnego przez młodzież,
- 4) czuwanie nad czystością współuczniów,
- 5) zaopatrywanie kolegów w materiały piśmienne i przybory szkolne na zasadach spółdzielczych,
- 6) dostarczanie niezamożnym kolegom korepetycyj lub innych sposobów zarobkowania i normowanie płac zarobkowych, aby zabezpieczyć ich przed wyzyskiem,
- 7) udzielanie kolegom pożyczek, stypendjów i zapomóg,
- 8) pomoc słabszym kolegom w lekcjach,
- 9) prowadzenie bibliotek, kółek samokształcenia, sportowych i innych,
- 10) wpływ moralny na kolegów w imię honoru szkoły,
- 11) sąd koleżeński.

Cel samorządu stanowi: 1) wychowanie ludzi uspołecznionych, aktywnych — rozumiejących znaczenie odpowiedzialności za swe czyny, umiejących pracę organizować i nad przebiegiem jej czuwać, 2) rozbudzenie

w młodzieży przywiązania do szkoły, wrażliwości na jej honor, 3) wypracowanie w młodzieży „ducha grupy“, przezeń zaś „ducha narodu“, 4) zrozumienie potrzeby karności wobec państwa, i odpowiedzialności za dobro całości Państwa.

Pierwszym warunkiem sprawnego funkcjonowania samorządu jest: aby wynikał on z istotnej potrzeby życia, tak, aby doniosłość jego młodzież rozumiała — i należycie oceniała. To też nie może on nigdy powstać odrazu w całej pełni, obejmując wszystkie powyżej wskazane agendy. Przeciwnie, tworzy się stopniowo, zaczynając już od sklepika szkolnego, już to od kółka samokształcenia, czy biblioteki. Czasem samorząd obejmuje początkowo jedną klasę, tworząc z niej gminę szkolną.

Z czasem gminy poszczególnych klas, wyłaniają z pośród siebie zarząd obejmujący prace, dotyczące całej szkoły, Samorząd uczniowski ma z ramienia dyrekcji przydanego sobie opiekuna w osobie nauczyciela, który jest zarazem rzecznikiem spraw samorządu wobec Rady Pedagogicznej. Poszczególne kółka układają swe regulaminy, z których pomaju urasta wspólny dla całego samorządu statut.

Sprawą, wymagającą specjalnego podkreślenia i nacisku jest: iż żadna nowa myśl, nowa agenda, czy nowy paragraf statutu nie może być młodzieży zgóry, czy to przez opiekuna, czy też przez Radę Pedagogiczną, narzucony, — wtedy bowiem, jako coś przez młodzież nie przemyślanego, nigdy się nie stanie trwałym jej dorobkiem. Bywały już samorządy szkolne, które bogactwem swej treści, konsekwencją działania zachwycaly. Polecały je władze szkolne, jako wzory do naśladowania szkołom innym i oto, ze zmianą kierownictwa szkoły, a całe te misterne budowle, jak domki z piasku zostawały rozwiane. Młodzież ich nie broniła, bo nie były własnością jej ducha, nie były jej osobistym przeżyciem ani doświadczeniem. Rola zatem opiekuna Samorządu jest trudna i niesłychanie delikatna: polega na umiejętnym podsuwaniu pewnych myśli i projektów i cierpliwem wyczekiwaniu, — aż projekty te dojrzeją, zostaną zasymilowane przez młodzież. W jednej z ciekawszych współczesnych powieści o młodzieży p. t. „Republika Szkid“ przedstawione jest charakterystyczne przeżycie kierownika internatu. Proponuje on młodzieży na posiedzeniu samorządu wydawanie gazetki. Młodzież zgadza się. Kierownik proponuje dalej i układa cały numer pierwszy. Młodzież przyjmuje go biernie, nie dostarcza artykułów do drugiego numeru, ani nie domaga się jego ukazania. Kierownik nie podejmuje już dalszej w tym kierunku inicjatywy. W parę tygodni potem młodzież sama składa numer nowej gazetki o innym tytule, niebawem pojawia się na terenie internatu kilka gazet szkolnych, różnego typu, odzwierciadlających różne zainteresowania wydających je grup. Młodzież pracuje nad swemi gazetami z wielkim nakładem pracy i umiłowania, — oczekuje z niecierpliwością nowych numerów. Tak myśl rzucona przez Kierownika powoli wrastała w dusze młodzieży, ale dopiero kiedy proces wrastania został ukończony, wydała spodziewane owoce.

Samorząd ma w pierwszym rzędzie olbrzymie znaczenie wychowawcze. Przedewszystkiem przesuwa cały okres pobytu w szkole na zgoła nową płaszczyznę.

C. d. n.

K O M U N I K A T Y.

W części nieurzędowej Dziennika Urzędowego będzie począwszy od N-ru niniejszego umieszczany Katalog Centralnej Biblioteki Pedagogicznej K. O. S. L. W Nr. grudniowym 1930 r. został umieszczony wyciąg z katalogu Dział Pedagogicznych. Obecnie umieszczamy część katalogu języka Polskiego i Literatury. Niezależnie od Katalogu Biblioteki podawany będzie Katalog artykułów czasopism pedagogicznych i społ. oświatowych prenumerowanych przez Czytelnię Kuratorjum.

Katalog Biblioteki Pedagogicznej K. O. S. L. Dział: j. polski i literatura.

- Oko Jan: Maciej, Kazimierz Sarliewski, poeta uwieńczony 1577.
Otrębski Jan: O pochodzeniu łacińskiego perfectum 1760.
" " Przyczynki do gramatyki porównawczej języków indoeuropejskich 818
Pamiętka złożenia zwłok Adama Mickiewicza 817.
Pamiętnik II-go zjazdu bibliofilów polskich w Warszawie 2015
Pamiętnik Koła Kielczan 1348.
Papeś Stefan: Misterja balladowe Emila Zegadłowicza 2556
Passendorfer: Zasady pisowni polskiej 397
Pazurkiewicz Stanisław: Konstanty Balmont 2060
Petrażycka-Tomicka Jadwiga: Mistycyzm Konopnickiej 1772
Pigoń Stanisław: Autograf „Zdań i uwag” A. Mickiewicza 1985
" " Ze studjów nad tekstem „Pana Tadeusza” 2281
" " Głosy z przed wieku (szkice z dziejów procesu filareckiego) 1174
" " Z epoki Mickiewicza 2097
Pilat Roman: Historia literatury polskiej od czasów najdawniejszych do r. 1815. 1067.
Pilek Stanisław: Wybór z dzieł Tacyta 2148
Pini Tadeusz: Krasiński, życie i twórczość 1673
Pizlo Tadeusz: Gramatyka języka polskiego 2648
Platon: Fajdros 2011
" Fedon 2012
Plantus T. M.: Żołnierz Samochwał 2781
Płomieński Jerzy: Zapomniani krytyk 1214
Pollak Roman „Gofred” Tassa Kochanowskiego 851
Posadry Ludwik: Nieznane listy Adama Mickiewicza do Konstancji Łubieńskiej 850
Potocki Antoni: Stanisław Wyspiański 849
" " Polska literatura współczesna 975
Pomirowski Leon: Doktryna, a twórczość 1975
Polkowski Ignacy: Czterowiekowy jubileusz Mikołaja Kopernika w Toruniu (19/II. 1873) 2179
Ptaszycki Stanisław: Encyklopedia nauk pomocniczych historii i literatury polskiej 639
" " Kazania świętokrzyskie 860
" " Modlitewnik dla kobiet z w. XVI. 890
" " Archeion 974

- Przewoński Edward: Krytyka literacka we Francji 2264
 Rabska Zuzanna: O dzieciach, nie dla dzieci 2031
 H. Radwanowa: Słowniczek ortograficzny 2841, 1188
 Rocznik Koła Polonistów 1886
 Rocznik Polskiej Akademji Umiejętności 453
 Rokicki Czesław: Jak pisać i mówić po polsku 888
 Rostafiński Józef: Las, bór, puszcza, matecznik jako natura i baśń w poezji Mickiewicza 881
 " " Wpływ przeżyć chłopięcych Mickiewicza na obrazy 2 ostatnich ksiąg „Pana Tadeusza” 1080
 Rozwadowski Jan: O zjawiskach i rozwoju języka 67
 " " Ogólne zasady głosowni 878
 Rudnicki Mikołaj: Z dziejów polskiej myśli językowej i wychowawczej 876
 " " Wykształcenie językowe w życiu i w szkole 877
 Rygiel Leon: Doznania religijne w najnowszej literaturze polskiej 1347
 Schlager B.: Benedykta spinozy rozprawa teologiczno-polit 1756
 Semkowicz Aleksander: Wydania dzieł Mickiewicza w ciągu stulecia 872
 Sinko Tadeusz: Rapsody historyczne St. Wyspiańskiego 863
 " " Polski Anti-Lukrecjusz 865
 " " O tradycjach klasycznych Adama Mickiewicza 866
 " " Hellenizm Juljusza Słowackiego 867
 " " Echa klasyczne w literaturze polskiej 868
 " " Wybór z dzieł Wergiljusza 2144
 " " Genealogja kilku typów Al. Fredry 973
 " " Wyspiański i Krasiński 1026
 " " Wzory „Trenów” Kochanowskiego 1651
 " " Od Olimpu do Olimpji 2237
 " " Antyk Wyspiańskiego 2306
 Skiwski Jan Emil: Poza wieszczbiarstwem i pedanterją (Żeromski—pisarz i apostoł, oraz inne szkice krytyczne) 2593
 Skoczylas Ludwik: Lektura powieści w szkole średniej 1559
 Slavia Occidentalis 862
 Słoński Stanisław: Psalterz Puławski 861
 " " Wybór tekstów starosłowiańskich 1307
 Słowacki Juljusz: Król Duch 960
 Słucki P. L.: Prawda o Słowackim 1840
 Smolik Przeclaw: Zdobnictwo książki w twórczości Wyspiańskiego 1773
 Śniadecki Jan: Dzieł 2501
 " Jędrzej: Dzieła 2502
 Sobeski Michał: Żeromskiego „Dzieje grzechu” 959
 Spławiński-Lehr Tadeusz: O prasłowiańskiej metatonji 957
 " " " Gramatyka połabska 2664
 " " " i Kubiński Roman: Gramatyka polskiego 1094
 Studnicki Władysław: Z przeżyć i walk 1902
 Stein Ignacy—Zawiliński Roman: Gramatyka j. polskiego dla szkół średnich i powszechnych 2327
 Stasiak Ludwik: Wit Stwosz źródłem natchnień Albrechta Durera 1932
 Starowicz Jerzy: Poezje łacińskie Janickiego, Kochanowskiego i Sarbiewskiego 1372
 Stolarzewicz Ludwik: Bibliografja o Krasińskim 1373

- Strzelecki Adolf: Powieść polska 1540
 Studja staropolskie 1677
 Strowski Fortunat: Obraz literatury francuskiej w XIX w. 2240
 Suchodolski Roman: Przebudowa podstaw nauk humanistycznych 1819
 Sukertowa Emilja: Legendy nadbrzdrikowe 1947
 Suchodolski Bogdan: Seweryn Goszczyński 1258
 Świerczewski Eugenjusz: Mieczysław Frenkiel 1888—1928 1664
 Świdierska Marja: Ze wspomnień małej krzemieńczanki 2061
 Świerkowski K.: Karol Estreicher 2013
 Szajowski Edward, Reinówna Marja: Gramatyka języka polskiego 2814
 Klemens Junosza Szaniawski: Muzykanci, Łaciarz 2843
 Szarota Jan: Współczesna poezja francuska 2270
 Szarski Stanisław: Mitologia klasyczna w poezjach Kochanowskiego 1636
 Szczygieł Władysław: Źródła „Rozwów Artaxesa i Ewandra” Stan. Herakljsza
 Lubomirskiego 2755
 Szlagowski Antoni: Lilla Weneda w świetle biblii 1832
 Szembekowa z Fredrów Marja: Niegdyś... (wspomnienia o Al. Fredrze) 1313
 Szpotański Stanisław: O pojowaniu Mickiewicza 950
 Szober Stanisław: Podręcznik do nauki j. polsk. w seminarjach naucz. 2326
 " " Zasady nauczania j. polskiego w gimnazjum niższem 101
 " " Zarys językoznawstwa ogólnego 951
 " " Pisownia polska, jej historia, uzasadnienie i prawidła 952
 " " O poprawności języka 953
 " " Gramatyka języka polskiego 954
 St. Szober i W. Nowicki: Ćwiczenia językowe 2840, 2839
 Szweykowski Zygmunt: „Lalka” Bolesława Prusa 1145
 Szcówna Aniela: Metodyka wypracowań 121
 Szykowski Marjan: Współczesna literatura polska 971
 " " Schiller w Polsce 972
 " " Dzieje komedji polskiej w zarysie 1025
 " " Adam Mickiewicz budowniczy prawdziwej Polski 946
 " " Dzieje polskiego upiora przed wystąpieniem Mickie-
 wicza 947
 Szczepański Jan: Cycero—wybór mów 2146
 Szymański Adam — notata bibliograficzna 2200
 Tarnawski Władysław: O polskich przekładach dramatów Szekspira 1083
 Tarnowski Marceli: Słowniczek do „Ogniem i Mieczem” 2474
 Tarnowski, Brucynalski, Sinko, Chlebowski, Chrzanowski i inni: Dzieje
 literatury pięknej w Polsce 40
 Taszycki Witold: Najdawniejsze zabytki j. polskiego 2354
 " " Polskie nazwy osobowe 909
 " " Jan Łoś w 40-lecie pracy naukowej 910
 " " Wybór tekstów staropolskich od XVI—XVIII. w. 2553
 Tenner Juljusz: Podręcznik sztuki czytania 102
 Tomicka Jadwiga: Kobieta w piśmiennictwie polkiem (po r. 1863) 905
 Tretiak Andrzej: Literatura angielska w okresie romantyzmu 1795
 Tretiak Józef: Adam Asnyk jako wyraz swojej epoki 1011
 Trojanowski Wincenty: Wyspiański 1501

- Trzpis Henryk: Ze studjów nad Słowackim 901
 " " Marzenia jasnowidzącego 902
 " " Estetyczno-krytyczne poglądy Słowackiego w „Beniowskim” 903
 Ujejski Józef: Byronizm i skottyzm w „Konradzie Wallenrodzie” 899
 " " Antoni Malczewski 970
 " " Ostatni Wajdelota (rzecz o St. Żeromskim) 1234
 " " Nanndorf, Vintras a Towiańszczyzna 2543
 Ułaszyn Henryk: Z powodu naszych najpospolitszych błędów językowych 897
 " " Filologia i lingwistyka prof. A. Brücknera 898
 " " Język starocerkiewno-słowiański (zarys gramatyki, ćwiczenia, teksty, słownik) 2480
 Wagner-Nerrlin Tadeusz: Słowacki wobec zagadnień przedestyuacji 895
 Wasilewski Zygmunt: Współcześni 371
 " " Mickiewicz i Słowacki 364
 " " Wspomnienie o Janie Kasprowiczu i Stefanie Żeromskim 1434
 " " Poeci i Teatr (Wyspiański, Staff, Iłakowiczówna) 2695
 Wąsik Wiktor: Interpunkcja polska 319
 Wellirch Leopold: Zygmunt Krasiński i Aryszljeffor 788
 Wergili: Wybór poezyj 2149
 Wędkiewicz Stanisław: Z dziejów jęz. polskiego zagranicą 891
 " " Przyczynki do charakterystyki narzeczy południowo-
 " " włoskich 892
 " " Z motywów polskich w publicystyce francuskiej 2577
 Wieleżyńska Dickstein Julja: Konopnicka 1019
 Windakiewicz Stanisław: Prolegomena do „Pana Tadeusza” 929
 Wisłocki Władysław: Biblijografja prac Alek. Brücknera 1779
 Wojciechowski Konstanty: Uwagi wstępne do badań nad nowszą literaturą
 " " polską 352
 " " Historia powieści w Polsce 369
 " " „Pan Tadeusz” Mickiewicza, a romans Walter
 " " Scotta 925
 " " Werter w Polsce 969
 " " Przewrót w umysłowości i literaturze polskiej
 " " po r. 1863—1558
 Wojeński Teofil: Stefan Żeromski 375
 Woycicki Kazimierz: Walka na Parnasie i o Parnas (Dzieje pozytywizmu) 1921
 " " Obraz w nauczaniu języka ojczystego i literatury 103
 " " Rozbiór literacki w szkole 968
 " " Stylistyka i rytmika polska 2244
 Wróblewski Jan-Tadeusz: 2000 błędów językowych, barbaryzmów, dziwo-
 " " łagów i nowotworów ze wszystkich dzielnic
 " " Polski 923
 Wybicki Józef: Życie moje 1586
 Zachariewicz Julian: Adam Mickiewicz, Polska i St. Zj. Ameryki 361
 Zalewski Ludwik: Genethliacon (1595—1928) 1992
 Zahradnik Jan: Kornel Makurzyński we wkleśtem zwierciadle 1261
 Zawiliński Roman: Dobór wyrazów 1817
 " " Nasz język ojczysty w przeszłości i terażniejszości 920
 Zdziechowska Stefanja: Stanisław Brzozowski jako krytyk literatury pol. 1460

- Zieliński Tadeusz: Trzy studia (A. Mickiewicza) 914
 „ „ Sofokles i jego twórczość tragiczna 1818
 „ „ Z ojczyściej winy 944
 „ „ Z życia idei 943
 „ „ Filheleńskie poematy Byrona 2455
 Zielińska Barbara: Legenda I i II. Stanisława Wyspiańskiego 2423
 Zwilling—Łoziński E.: Nauka j. polskiego w galicyjskich szkołach śr. 187
 Żeromski Stefan: O Adamie Żeromskim wspomnienia 1051
 Życiorys Jana Kochanowskiego 1649
 Życzyński Henryk: Rozbiory literackie w przykładach 2307
 „ „ Metodyka wypracowań pisemnych 1429
 Żurkowski Stanisław: Tematy i Wypracowania z polskiej literatury roman-
 tycznej 2739
 Prawidła poprawnej wywowy polskiej 3083
 Żeleński-Boy: Bronzownicy 3112
 „ „ Ludzie żywi 3113

Katalog ważniejszych artykułów zamieszczonych w czasopismach prenumerowanych przez Czytelnię K. O. S. L.

Działy: czasopisma pedagogiczne i społeczno - oświatowe.

1. O czynnikach zespolenia, nauczania i podnoszenia W. Rubczyński; Antropologia pedagogiczna w Polsce Jaxa Bykowski; Twórczość pedagogiczna Johna Dewey'a (Kwartalnik Pedagogiczny, organ sekcji Pedagogicznej Stowarz. Chrz. Narod. Naucz. Szk. Powsz. Rok III. 1.IV 1931 r. Nr. 2).
2. Praca młodzieży w szkole i w domu, Michał Friedländer; Z Kongresu wychowania rodzinnego, S. Stendig; II-gi Kongres Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiego, S. Somorowski. (Ruch pedagogiczny Organ Wydz. Pedagog. Z. P. N. S. P. — Rok XVIII. IV. 1931 r. Nr. 4. Kraków).
3. Zagadnienie karności o wychowaniu, dr. J. Mirski; Nowa metoda w nauce śpiewu, R. Heising; Metoda synkretyczno - analityczna nauki czytania i pisania, A. Warczak. (Przyjaciel szkoły — Dwutygodnik Nauczycielstwa Polskiego — Rok X. Nr. 9. Poznań 5 maja 1931 r.).
4. Szkoła zawodowa jako wyrównanie programu oświatowego i szkolnego w Polsce. (Szkolnictwo Zawodowe organ Zarz. Gł. Sekcji Naucz. Szk. Zaw. T. N. S. W. Rok V. Nr. 4. Katowice — Warszawa IV. 1931 r.).
5. Jednostka w swoim środowisku, Z. Mierzińska; Nasze wychowawczynie, Krysta z Mogilicy (Wici Nr. 18, 1931 r. 3.V).
6. Obrzędy Ludowe w Nowogrodzynie, Stanisław Sobol; Święto wiosny (Młoda Wieś — organ Związku Młodzieży Ludowej R. V. Nr. 9, 1931 r.).
7. Chór i kapela ludowa, T. Mayzner (Teatr ludowy) — Rocznik XXIII. IV. 1931. Nr. 4).

Młodzieży kończącej szkoły średnie ogólnokształcące, zastanawiającej się nad wyborem dalszych studiów, można zalecić zapoznanie się z wydawnictwem księgarni geograficznej „Orbis” w Krakowie (ul. Barska 41) p. t. „Wyższe Szkoły Rzeczypospolitej Polskiej — informator dla abiturjentów szkół średnich, rodziców i wychowawców” — napisał dr. Czesław Leja.

Od 15 stycznia 1932 r. zostanie otwarty 1-roczy kurs ogrodniczy przy Państw. Szkole Przem. Handl. Żeńsk. w Lublinie, na który przyjmowane będą uczenice, po ukończeniu 6 klas gimnazjalnych lub Średniej Szkoły Zawodowej.

Kandydatki wykazać się będą musiały uprzednio odbytą 5-cio miesięczną praktyką w ogrodzie — składając wstępny egzamin: z chemii nieorganicznej, botaniki i zoologii.

Kurs obejmować będzie naukę teoretyczną i praktyczną z zakresu kwieciarstwa, pszczelarstwa, warzywnictwa i przetwórstwa.

Opłata półroczna wynosić będzie 35 zł.

Bliższe szczegóły można otrzymywać w kancelarii Państw. Szkoły Przem. Handl. Żeń. w Lublinie ul. Zmigrod Nr. 3.

Zarząd Okręgu Krakowskiego Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych, organizuje w czasie wakacji 1931 r. od dn. 3.VII do 8.VIII b. r. Kurs Ekonomiczno-Spółdzielczy z uwzględnieniem programu naukowego kształcących szkół zawodowych wszelkiego typu, oraz potrzeb nauczycielstwa pracującego na terenie społeczno-oświatowym.

Program przewiduje: księgowość, arytmetykę, kalkulację, korespondencję handlową, prawo handlowe, ekonomję polityczną, taryfownawstwo, naukę o spółdzielczości, geografję gospodarczą i towaroznawstwo w ogólnej liczbie godzin 216.

Zgłoszenia na powyższy kurs przyjmuje i bliższych informacji udziela biuro Zarządu Okręgu Związku P. N. S. P. Kraków, Rynek Gł. 29. II p. do dn. 15-go maja b. r.

Z powodu ograniczonej liczby uczestników pierwszeństwo mają ci, którzy wcześniej nadesłali zgłoszenie.

Zarząd Główny Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny, uświadomił sobie przed niedawnym czasem to, co już dzisiaj stało się ogólnie uznaną prawdą, że jedną z największych bolączek naszego życia gospodarczego jest brak kapitału i że istnieją dwie drogi wiodące do zaradzenia temu brakowi. Jedna z nich to pożyczki zagraniczne, które jednak to mają do siebie, że ci, którzy je chcą „dać” stawiają takie warunki, na które ten, który je chce brać, nie zawsze może się zgodzić. Druga to pozyskanie kapitału dla Polski drogą wewnętrzną kapitalizacji, polegająca na tem, że najszersze masy narodu, ze swych choćby niedużych środków odkładają pewną część, tworząc w ten sposób prawdziwie polski, nie z szyldu tylko kapitał. I dlatego też Federacja P. Z. O. O. wychodząc z założenia, że bez rodzimych kapitałów trudno mówić o gospodarczej dzielności, zaś bez samodzielności gospodarczej, samodzielność polityczna stać się może również problematyczną, postanowiła rzucić w naród hasło tworzenia i wzmoczenia wewnętrzną kapitalizacji, inicjując tem samem na szeroką skalę zakrojoną akcję oszczędnościowo-ubezpieczeniową w postaci „Federacyjnego grupowego ubezpieczenia”. Jest to koncepcja wprost idealna, gdyż przynosząca bardzo duże korzyści przedewszystkiem osobie ubezpieczonej, z uwagi na uprzywilejowane warunki, zapewniająca byt na

starość, oraz byt rodzinie na wypadek przedwczesnej śmierci ubezpieczonego, pozatem przynosząca nieocenione korzyści Państwu, gdyż oszczędzając z myślą o sobie i przyszłości najbliższych, nieświadomie wprost kładziemy cegielkę pod gmach Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Składki oszczędnościowo-ubezpieczeniowe setek tysięcy Obrońców Ojczyzny przynieść mogą Państwu za pośrednictwem P. K. O. kilkadziesiąt milionów rocznie. Kapitał ten przyczyni się niewątpliwie w znacznym stopniu do finansowego zasilenia naszego życia gospodarczego, czemu dzisiaj zwłaszcza w okresie ciężkiego kryzysu gospodarczego, przypisać należy bardzo doniosłe znaczenie.

Akcje powyższą na terenie Województwa Lubelskiego prowadzą upoważnieni przez Zarząd Główny Federacji P. Z. O. O. delegaci, których zadaniem jest popularyzowanie powyższej idei również w gronie tutejszego nauczycielstwa, oraz werbowania członków — Obrońców Ojczyzny — do tej wzniosłej i twórczej akcji Federacji P. Z. O. O.

K O N K U R S .

Rada Szkolna powiatowa w Janowie Lubelskim ogłasza konkurs na natępujące posady kierowników szkół powszechnych:

- 1) 7-mio klasowej publicznej szkoły powszechnej Nr. 1 w Janowie Lubelskim,
- 2) 7-mio klasowej publicznej szkoły powszechnej Nr. 2 w Kraśniku.

Kandydaci winni się okazać przynajmniej 2-u letnią służbą — w charakterze nauczycieli w szkolnictwie publicznem i pełnemi kwalifikacjami. Kandydaci posiadający ukończony Instytut Nauczycielski—względnie W.K.N. będą mieli pierwszeństwo.

Udokumentowane podania składać należy w drodze służbowej na ręce Inspektora Szkolnego w Janowie Lub. w terminie 4-tygodniowym od daty ukazania się niniejszego ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Szkolnej Powiatowej:

(—) *Stefan Wlekiński.*

O g ł o s z e n i e .

Zgubiono legitymację naucz. wydaną przez Kuratorjum Lubelskie, na nazwisko Filomeny Pirożanki.

Prenumerata roczna zł. 6, półroczna zł. 3. Numer pojedynczy 60 gr.
Konto P.K.O. 30.617. Adres Redakcji i Administracji: Lublin, Kuratorjum Szkolne
